

gouden licht tegen den donkeren fond. Het bleeke meisjes-portret van denzelfden schilder is in een symphonie van dof bronsachtig rood gehouden. Japon, bloemen, lint, armband en waaier, zelfs de lippen, gaan alle naar één zelfde rood toe.

Door het onderwerp, dat voor Jan Steen's schilderij is gekozen, wordt onze aandacht uit de weelde van het patriciërs-leven, plomp naar een andere wereld verplaatst. De

Werken van Barmhartigheid..... Met een snerpnden drang, welke gaat tot bespotting, is, over de ellende der nooddriftigen heen, hun bereidvaardigheid gezien tot elke zelfvernedering tegenover de rijken, die alles hebben en misschien een kleinigheid geven zullen. Dit is wel echt het realisme, zijn objectief-zien van alle menschenlijke zwakheid en kleinheid, en daarover heen, als een geesel,

vaart het besef van den kunstenaar, hoe vreeselijk een maatschappij is, waarin zulke verschillen bestaan. De kunstenaars als aanklagers: — zij waren in den tijd van Steen, zooals zij er waren in de middeleeuwen, zooals zij er altijd zijn geweest.

Buiten de stad, tegen de ruïne van een poort aan, kruipt de armoede om en ligt er neer. Grijsbekkend, de armen uitstreckende om een aalmoes, schooieren de rampzaligen en buigen voor den rijke. Op schamel stroo

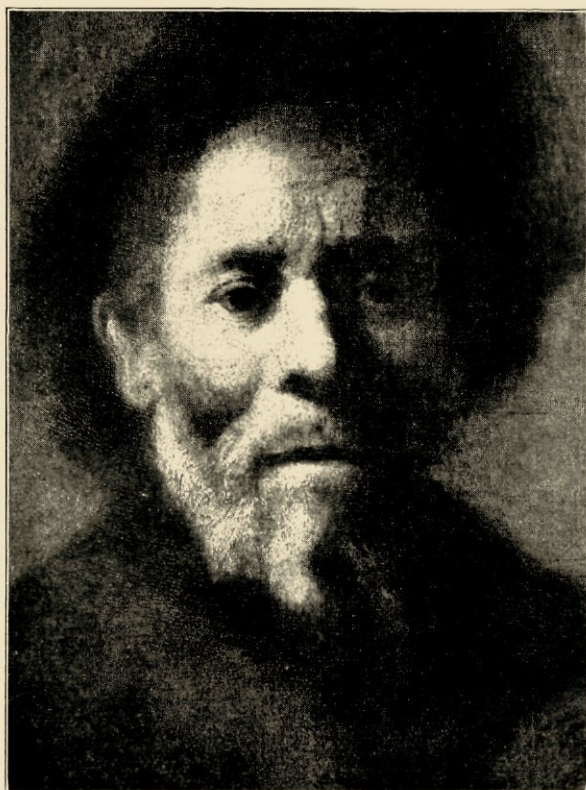
liggen de kranken, de naakten weenen. En te midden van deze groep teekende Jan Steen een vrouwtje met haar kinderen. Zot wijfje met haar knoedeltje haar, den grooten hoed en het kind op den rug. Welk prachtig brekje teekenwerk!

De ellende in het stuk van Jan Steen is niet meer dan een intermezzo van luguber in de maling genomen lijden tusschen de weelde der patriciërs-portretten en de drie

vreedzame landschappen, Jacob van Ruisdaal's bronzen gezicht op Haarlem, het heuvelige boschgrondje met koeien door J. Wijnants en A. van de Velde en het somber stuk duin met den teerblauwen horizon door J. van der Meer van Haarlem.

* * *

Van de zeer talrijke kunstvoorwerpen mag ik er natuurlijk slechts enkele noemen. Ook hiertoe had de

MANS-PORTRET DOOR J. FABRITIUS.

haar de Stuers het belangrijkste bijgedragen: kleine bijbels, die even zoovele reliquieën waren; zeldzame kistjes van prachtige proportie. Zooals het koperen hengsel zich verhoudt tot het slot en de kogelvormige pootjes; zooals de uitstekende rand van het gebogen deksel staat tot dien van den onderkant van het kistje; en zooals het diepe zwart-bruin van het leder uitkomt tegen het doffe oude goud! Hoe schoon is dit alles en waarlijk subliem!